

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM
MUNKAVÉDELMI IRÁNYÍTÁSI FŐOSZTÁLY

ÖSSZEFOGLALÓ JELENTÉS

**Veszélyes anyaggal végzett tevékenységek munkavédelmi célvizsgálatáról
(2024. 04. 01. – 2024. 05. 31.)**

Összeállította:
Horváthné Heiszman Mariann

Budapest, 2024. szeptember

I. A vizsgálat elrendelésének előzménye

A **Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM)** munkavédelmi és foglalkoztatás-felügyeleti ellenőrzésre vonatkozó 2024. évi ellenőrzési irányelveinek „II. A munkavédelmi ellenőrzés elvei” című fejezetének „Az ellenőrizendő főbb tevékenységi körök, szakmák, ágazatok” rész 3. pontjában szerepel a veszélyes anyaggal végzett tevékenységek célvizsgálata.

A Nemzetgazdasági Minisztérium és a Kormányhivatalok 2024. évi országos hatósági ellenőrzési tervének 1.2.1. pontjában került meghatározásra a veszélyes anyaggal végzett tevékenységek munkavédelmi célvizsgálata.

II. A vizsgálat indoka, célja

A munkahelyi kémiai kóroki tényezőkre vonatkozó munkavédelmi jogszabályok változása miatt, szükségessé vált egy átfogó országos munkavédelmi célvizsgálat, mely ráirányítja a figyelmet a vegyi anyagok veszélyeire, az új határértékek betartásának fontosságára, ezzel elősegítve a foglalkozási megbetegedések megelőzését és a munkavállalók egészségének hosszú távú megőrzését. 2023. évben 381 fokozott expozíciós esetet jelentettek, 2022-ben 419 esetet, míg 2021. évben 295 eset volt. Az elmúlt tíz évben 15 halálos, 4 életveszélyes és 6 maradandó károsodást okozó veszélyes anyag okozta baleset történt a munkahelyeken.

A célvizsgálat további szakmai indoka volt, hogy az országos átfogó ellenőrzés várhatóan növelni fogja a veszélyes anyagokkal végzett tevékenységek tudatosságát a munkáltatók és a munkavállalók részéről is.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) definíciója szerint: „*Minden egyes vegyi anyag potenciális kóroki tényező.*”, ami azt jelenti, hogy a vegyi anyagok (tételszámuk 20 milliónál több), mint kóroki tényezők, sokszorosan meghaladják az eddig ismert valamennyi emberi megbetegedés ismert kóroki tényezőinek számát!

Fentiek alapján az NGM Foglalkoztatáspolitikáért Felelős Államtitkára a fővárosi/vármegyei kormányhivatalok munkavédelmi hatóságai (a továbbiakban: munkavédelmi hatóságok) részére a 2024. április 1. – május 31. közötti időszakban elrendelte a veszélyes anyaggal végzett tevékenységek munkavédelmi célvizsgálatát.

III. A vizsgálat előkészítése

A munkavédelmi hatóságok által lefolytatott célvizsgálatot az NGM Munkavédelmi Irányítási Főosztálya (a továbbiakban: Főosztály) készítette elő. A munkavédelmi hatóságok kormánytisztviselői az ellenőrzéseket a központilag kidolgozott, egységes szempontrendszer alapján végezték.

A célvizsgálat elsősorban azokra a vállalkozásokra irányult, akik a tevékenységük során határértékkel szabályozott vegyi anyagot gyártanak/feldolgoznak.

A kémiai kóroki tényezők esetén felmerült/bejelentett foglalkozási megbetegedés gyanúval, valamint fokozott expozícióval érintett munkáltatók ellenőrzése prioritást jelentett. Az ellenőrzések során a munkabiztonsági és munkaegészségügyi követelmények megvalósulását is vizsgálni kellett.

Elsősorban olyan munkáltatók kiválasztása volt a cél, ahol 10 főt meghaladó munkavállalói létszámot foglalkoztatnak, illetve abban a vármegyében, ahol van 250 fő feletti munkavállalót foglalkoztató munkáltató, azok közül legalább 1 ellenőrzése történt.

A vizsgálatot az általános munkavédelmi előírások, a kémiai kóroki tényezőkre vonatkozó jogszabályok és a kapcsolódó szabványok alapján kellett elvégezni.

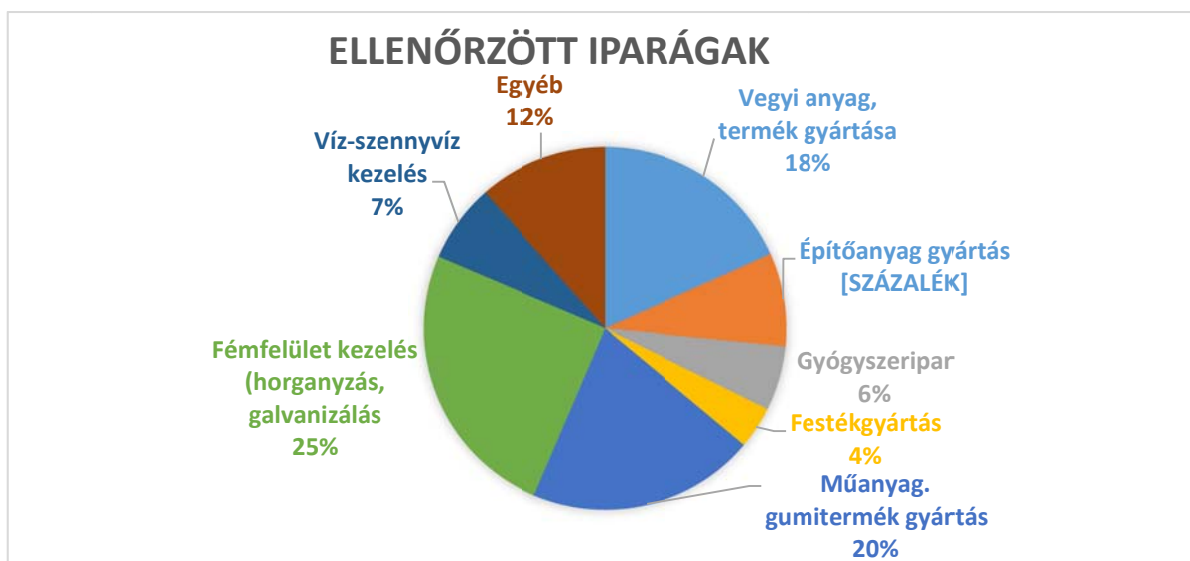
IV. Vizsgálati eredmények, adatok

Az országos célvizsgálatban 77 kormánytisztviselő vett részt.

Az ellenőrzött 399 munkáltató közül 365-nél (91,5%) tapasztalt szabálytalanságot a munkavédelmi hatóság. 11 munkáltatónál került kiszabásra munkavédelmi bírság 20 445 000 Ft értékben a munkavállalók életét, testi épségét vagy egészségét súlyosan veszélyeztető munkavédelmi hiányosságok, szabálytalanságok miatt.

Az ellenőrzések az 1. ábrán szereplő iparágakban és megoszlásban történtek.

1. ábra

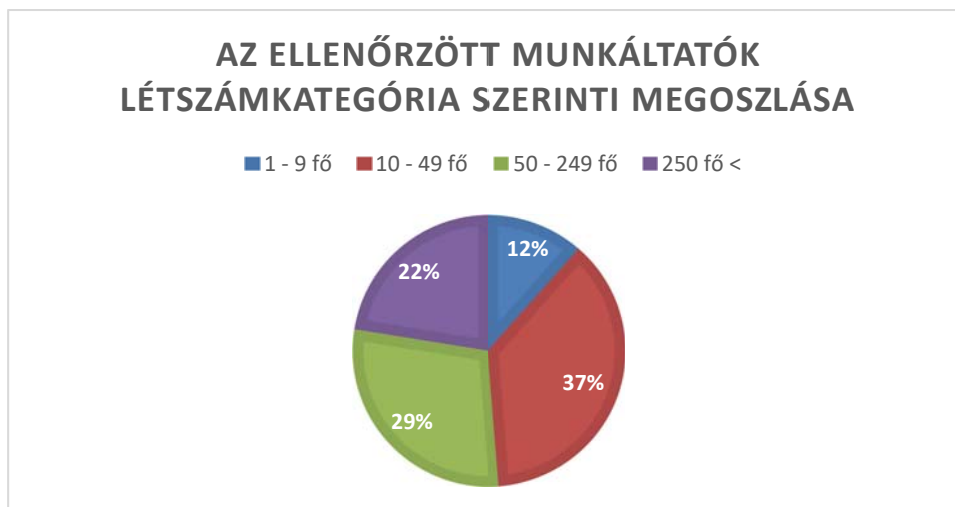

Összesen 1088 veszélyes anyaggal/keverékkel folytatott különböző tevékenység került azonosításra az ellenőrzések során. A 2. ábra felsorolásszerűen tartalmazza az azonosított tevékenységeket.

1. ábra

Osztályozás	18
Kutatásfejlesztés	29
Elemzéssel, ellenőrzéssel kapcsolatos vizsgálat	30
Címkézés	47
Forgalomba hozatal (forgalmazás)	53
Előállítás	57
Csomagolás	75
Feldolgozás	100
Anyagmozgatás	140
Gyártás	151
Tárolás	177
Felhasználás	211
Összesen	1088

2. ábra

A 3. ábrán látható, hogy az ellenőrzött munkáltatók 12%-a tartozott a 10 főnél kevesebb munkavállalót foglalkoztató vállalkozások közé.

Kiemelt cél volt a gyártást végző munkáltatók ellenőrzése, mely inkább az 50 főt meghaladó munkavállalót foglalkoztatott munkáltatókra volt jellemző.

A célvizsgálat alá vont munkáltatók globális munkavállalói létszáma összesen: 31 942 fő volt.

A globális munkavállaló létszámhoz képest szabálytalansággal érintett munkavállaló összesen: 8827 fő (27,63%) volt.

Az ellenőrzéssel érintett, sérülékeny csoportba tartozó munkavállalók létszáma 6123 fő. Ebből szabálytalansággal érintett: 434 (7 %) fő volt.

Ellenőrzéssel érintett, sérülékeny csoportba tartozó munkavállalók megoszlása		
Sérülékeny csoport	Ellenőrzött (fő)	Ebből szabálytalansággal érintett (fő)
Nő	5252	360
Fiatalkorú	49	0
Idősödő	508	35
Megváltozott munkaképességű	314	39

Az ellenőrzések során 17 előre megadott határértékkel rendelkező veszélyesként osztályozott, továbbá 115 egyéb, veszélyesként osztályozott vegyi anyag felhasználására vonatkozó részletes vizsgálat történt.

Az ellenőrzések eredményeként hozott intézkedések:

Hiányosság megszüntetésére kötelező határozatok	
Határozatok száma	365 db
Intézkedési pontok száma	2684 db
Tevékenységet, működést, használatot felfüggesztő munkavédelmi döntések	
Döntések száma	568 db
Érintett munkavállalók száma	2570 fő
Felfüggesztett munkaeszközök száma	219 db
Felfüggesztett tevékenységek száma	428 db
Munkavégzéstől eltöltő döntések	
Döntések száma	91 db
Eltöltött munkavállalók száma	91 fő
Figyelmeztetések	
Száma	83 db
Intézkedési pontok száma	406 db
Érintett munkavállalók száma	1826 fő
Munkavédelmi bírságok	
Határozatok száma	11 db
Munkavédelmi bírság összege	20 445 000 Ft
Érintett munkavállalók száma	48 fő

V. Az ellenőrzések tapasztalatai

1. Általános követelmények

1.1. Munkavédelmi képviselő választás

Az ellenőrzött munkáltatók 62%-nál volt választott munkavédelmi képviselő, közülük 29% vett részt az ellenőrzéseken. A munkáltatók 6%-nál tartottak ugyan munkavédelmi képviselő választást, de a választás nem volt sikeres. Ahol volt választott munkavédelmi képviselő, ott a munkáltatók gondoskodtak az oktatásáról és képzéséről. Mindössze 21 munkáltató nem teljesítette a munkavédelmi képviselők oktatására vonatkozó kötelezettségét.

A munkavédelmi képviselő az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek érvényesüléséről csak megfelelő szakismertek birtokában tud meggyőződni. Ismernie kell például a munkavédelmi hatósággal a kapcsolattartás módját; a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések

kivizsgálásának szabályait; munkahelyek, munkaeszközök, a felhasznált anyagok és egyéni védőeszközök követelményeit. A munkavédelmi képviselők fontos szereplői a munkavédelmi feltételek érvényre juttatásának, ezért lényeges a képzésük, továbbképzésük biztosítása.

1.2. Munkahelyek kialakításának általános követelményei

A közlekedési útvonalakon, illetve azok környezetében a biztonságos közlekedés 68 (17%) munkáltatónál nem volt megfelelő. Gyakori szabálytalanság, hogy a közlekedési útvonalakon nagymennyiségű vegyi anyag tárolása történik, ezáltal nem biztosított a szabad és biztonságos mozgástér, továbbá nem biztosított a megfelelő vegyi anyag tárolás sem. Az itt tárolt veszélyes anyagok csomagolásának sérülése, a kiömlő, kiszóródó anyag további balesetveszélyt, expozíciót jelenthet. A közlekedési utak jelölése több ellenőrzött munkahelyen kopott, hiányos volt, illetve a közlekedő úton, a gépek megtáplálását biztosító villamos hosszabbító vezetékeket a padozaton vezették el, amelyek botlásveszélyt jelentettek az ott közlekedőknek. A baleseti kockázatot fokozza amennyiben a területen kiömlött veszélyes anyag is van.

A munkáltatók többsége biztosította a munkavállalók számára a megfelelő higiénés állapotú pihenő-, tartózkodóhelyet valamint a higiénikus étkezési lehetőséget. Mindössze 5 munkáltatónál nem volt megfelelő higiénés állapotú pihenő és étkező helyiség. Ennek ellenére számos munkahelyen tapasztalták a munkavédelmi szakügyintézők, hogy ahol veszélyes anyag felhasználása történt, ott élelmiszereket is tároltak, illetve ott került kialakításra étkezésre is használt terület. Fontos felhívni oktatás keretén belül a munkavállalók figyelmét, hogy a nem megfelelően betartott higiénés szabályok milyen egészségkárosító hatásokkal bírnak. A veszélyesnek minősülő anyagok szennyezve az élelmiszert, tápcsatornán keresztül bejutva a szervezetbe egészségre ártalmasak lehetnek. A nem megfelelően tisztított kézfelületről étkezés, vagy dohányzás során szintén az emberi szervezetbe juthatnak a veszélyes anyagok. Különösen nagy kockázatot jelent ez a rákkeltő, mutagén és reprodukciót károsító anyagok esetén. A higiénés szabályok betartásának hiánya fokozhatja a daganatos betegségek kialakulásának kockázatát is.

Az ellenőrzött munkáltatók 35 %-a, (138 munkáltató) használt valamilyen rákkeltő, mutagén, reprodukciót károsító anyagként osztályozott veszélyes anyagot. Ezeken a munkahelyeken a munkáltatók jogszabályi kötelezettsége a fekete-fehér rendszerű öltöző, - mosdó, - zuhanyozó, WC, tartózkodó hely biztosítása. Azonban 9 munkáltatónál ez nem volt biztosítva. Ezen anyagok esetén különösen fontos a tiszta és a szennyezett tér elválasztása, valamint a szennyezett ruha megfelelő tárolása. Fontos, hogy a munkavállalók csak megfelelő tisztálkodás után hagyhassák el a munkaterületet.

Előfordult, hogy a munkáltató biztosította a fekete- fehér rendszerű öltözőt, azonban rendeltetésszerű használatát nem követelte meg.

Nyolc munkáltatónál a szilárd (por) halmazállapotú veszélyes anyaggal végzett tevékenység során a napi takarítás vagy nem volt biztosítva, így a helyiség padozata,

falburkolata, valamint a munkaeszközök felülete a veszélyes anyaggal szennyezett volt, ami további expozíciót jelentett az ott dolgozóknak, vagy a takarítás nem volt megfelelő, így a takarítás során a képződött por jelentett további expozíciót. A munkáltató kötelessége a takarítást végző munkavállalók figyelmét felhívni a tevékenységük során felmerülő veszélyekre, továbbá biztosítani számukra a megfelelő egyéni védőeszközöket és ellenőrizni azok rendeltetésszerű használatát. Elengedhetetlen, hogy ismerjék a veszélyes anyagoknak a tulajdonságait, egészségkárosító hatásukat, melyekkel a tevékenységük során kapcsolatba kerülnek. Fontos a részletes munkautasítás elkészítése, mely e tényezőket, valamint a veszélyes hulladék megfelelő kezelését is tartalmazza. Amennyiben a takarítási tevékenységet nem megfelelően végzik, és a keletkezett veszélyes hulladékot nem megfelelően kezelik, nemcsak a munkát végző lesz kitéve egészségkárosodás kockázatának, hanem a hatókörben tartózkodó személyek is. Veszélyes anyaggal/keverékkel folytatott tevékenység során a takarítás magas kockázatot jelenthet.

1.3. Elsősegélynyújtás tárgyi személyi szervezési feltételei

Az ellenőrzött munkáltatók általában nagy gondot fordítottak a megfelelő elsősegélynyújtás feltételeinek biztosítására. Azonban 50 munkáltatónál tapasztalták, hogy az elsősegélynyújtás tárgyi, személyi, szervezési feltételei közül valamelyik hiányzott. A leggyakoribb hiányosság, hogy nem volt kiképzett elsősegélynyújtó személy (munkáltatók 6 %-a). A munkáltatók 3%-ánál egyáltalán nem volt elsősegélynyújtó eszköz. További hiányosságnak merült fel, hogy az elsősegélynyújtó hely nem volt kijelölve. A munkahelyen előforduló veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleset, üzemzavar és veszélyhelyzet megfelelő és hatékony kezeléséhez elengedhetetlen, hogy a munkáltató biztosítsa az elsősegélynyújtás megfelelő személyi, tárgyi és szervezési feltételeit. Fontos kitétel, hogy a veszélyes anyagot felhasználó munkáltatók esetében a kiképzett elsősegélynyújtó rendelkezzen speciális ismeretekkel, melyek az ott felhasznált veszélyes anyagok felhasználásából eredő kockázatoknak megfelelő hatékony elsősegélynyújtásra vonatkoznak. Pozitív példaként említhető, hogy több munkahelyen defibrillátor is beszerzésre került.

2. Munkafolyamatok általános követelményei

A célvizsgálattal érintett 399 munkáltatónál a 77 munkavédelmi szakügyintéző 17 előre megadott határértékkel rendelkező veszélyesként osztályozott anyaggal végzett tevékenységet vizsgált, a vegyi anyagokra vonatkozó teljes dokumentáció ellenőrzésével kiegészítve. Nem csak munkaegészségügyi szempontú ellenőrzés történt, mivel az előre megadott szempontrendszer az általános munkavédelmi állapot feltérképezésén túl tartalmazott kérdéseket a biztonságos munkaeszköz használatra, veszélyes technológiára vonatkozóan is. A 17 előre megadott veszélyes anyagon kívül 115 egyéb veszélyesként osztályozott anyag munkavédelmi ellenőrzését végezték el a szakügyintézők.

3. ábra

A leggyakrabban használt vegyi anyag az izopropil-alkohol (74 munkáltató) volt, de nagy számban használták a munkáltatók xilolt (64) és toluolt (66) is.

Ezen anyagok közül 1A, 1B, vagy 2-es kategóriában rákkeltőként osztályozott anyagok:

- benzol
- nikkelt
- króm-VI
- anilin

A 115 egyéb ellenőrzött anyag esetén rákkeltőként, reprodukciót károsító hatású anyagként osztályozott anyagok:

- 1,2 propán-szulton
- formaldehid
- higany-klorid
- kadmium
- akril-nitril
- akril-amid
- 1,3-butadién
- N-N dimetil-formamid
- vinil-klorid
- N-metil-2-pirrolidon

veszélyes anyag megnevezése:	exponált munkavállalók száma:
anilin	104
benzol	559
carbon black	1041
diklórmétán	654
n-hexán	511
n-butyl-alkohol	97
izopropil-alkohol	1589
difenilmetán-4,4'-diizocianát (MDI)	290
hexametilén-diizocianát (HDI)	49
1,5-naftilén-diizocianát (NDI)	2
nikkel	1071
kobalt	725
króm-VI	359
Xilol	768
toluol	849
tetrahidrofurán	1358
metanol	562
egyéb vegyi anyag	2053

Az alkalmazott technológiából adódóan 287 munkáltatónál volt szükség helyi elszívó berendezés alkalmazására, ebből 11 munkáltatónál ez nem került kialakításra, így ezeken a munkahelyeken nem volt biztosítva a munkavállalók részére a megfelelő minőségű és összetételű levegő, így fennállt az egészségkárosító kockázatot jelentő határérték feletti expozíció lehetősége.

Zárt technológiát 236 munkáltató alkalmazott a tevékenysége során. Kockázatot jelenthet meghibásodás elakadás esetén a zárt technológia megnyitásából adódóan kijutott veszélyes anyag. Ennek megakadályozására a munkáltatóknak megelőző, védő intézkedéseket kell meghatározni, melyet 8 munkáltató nem készített el. Különösen veszélyes lehet, ha nincs megfelelő intézkedés kialakítva, mert magas koncentrációban juthat ilyenkor veszélyes anyag a munkavállaló légzőszónájába, mely megfelelő védelem nélkül magas kockázati tényező lehet.

Leggyakoribb szabálytalanság a veszélyes anyagok nem megfelelő tárolása és feliratozása volt, melyet az ellenőrzött munkáltatók mintegy negyedénél (107 db, 27%) tapasztaltak a munkavédelmi szakügyintézők. Több munkahelyen előfordult, hogy

élelmiszer tárolására szolgáló edényzetben történt a veszélyes anyag tárolása, vagy nem volt megfelelően, beazonosíthatóan feliratozva a tároló edény. Ezekben az esetekben a vegyi anyag és az étel/ital összetévesztésének lehetősége miatt fennállt a munkavállalók foglalkozási eredetű egészségkárosodásának, illetve mérgezésének kockázata.

A nagyobb üzemekben a veszélyes anyagok zárt rendszerű továbbítására, tárolására szolgáló csővezetékek, tárolótartályok, berendezések rendszeres és folyamatos műszaki ellenőrzéséről, karbantartásáról, valamint az egészségre veszélyt jelentő hiba, szivárgás lehető legrövidebb időn belüli elhárításáról a munkáltatók jellemzően gondoskodtak. A zárt rendszer általában megfelelően került kialakításra, tiszta teret nem érintett, így egy esetleges szivárgás esetén többletexpozíció a nem exponált munkavállalókra nézve nem jelentkezik. Megfelelő felügyeleti rendszer került kialakításra az esetleges szivárgások ellenőrzésére. A veszélyes anyagok tárolására és szállítására szolgáló tárolótartályok, berendezések, csővezetékek veszélyes anyag tartalmának, jellegének és a veszély egyértelmű azonosítása érdekében a megfelelő címkézésről vagy megjelölésről a munkáltatóknak gondoskodnia kell. Ez azonban 52 (13%) munkáltatónál nem volt megfelelő.

Rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyagok

Rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyaggal 138 munkáltató végzett valamilyen tevékenységet. A munkáltatók nagy része igyekezett eleget tenni jogszabályi kötelezettségeinek.

40 (29%) munkáltató nem, vagy csak részben tájékoztatta az érintett munkavállalóit írásban, hogy rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyaggal fognak dolgozni. Fontos követelmény a tájékoztatás és a megfelelő oktatás. A munkavállalóknak szükséges tudniuk, hogy milyen veszélyt jelent számukra az adott anyag, amivel dolgoznak és mennyire fontos betartani a megfelelő higiénés szabályokat, oda kell figyelniük a megfelelő tisztálkodásra. A fekete-fehér rendszerű öltöző megfelelő használata megakadályozza a tiszta terek és az utcai ruházat rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyaggal való szennyeződését, védve ezáltal a környezetet és a hatókörben tartózkodók egészségét.

A munkavédelmi hatóság felé történő bejelentési kötelezettségének a munkáltatók negyede nem tett eleget, arra hivatkozva, hogy nem volt tudomásuk ez irányú kötelezettségről. A munkavédelmi szakügyintézők határozatban kötelezték a munkáltatókat a bejelentések megtételére. A bejelentések pótlásával a hatóság nyilvántartása is bővül, ezáltal ellenőrizhetőbbé válnak a rákkeltő, mutagén és reprodukciót károsító anyagokkal végzett tevékenységek és elősegíti egy jövőben esetlegesen bekövetkező fokozott expozíció vagy foglalkozási megbetegedés foglalkozási eredetének tisztázását is.

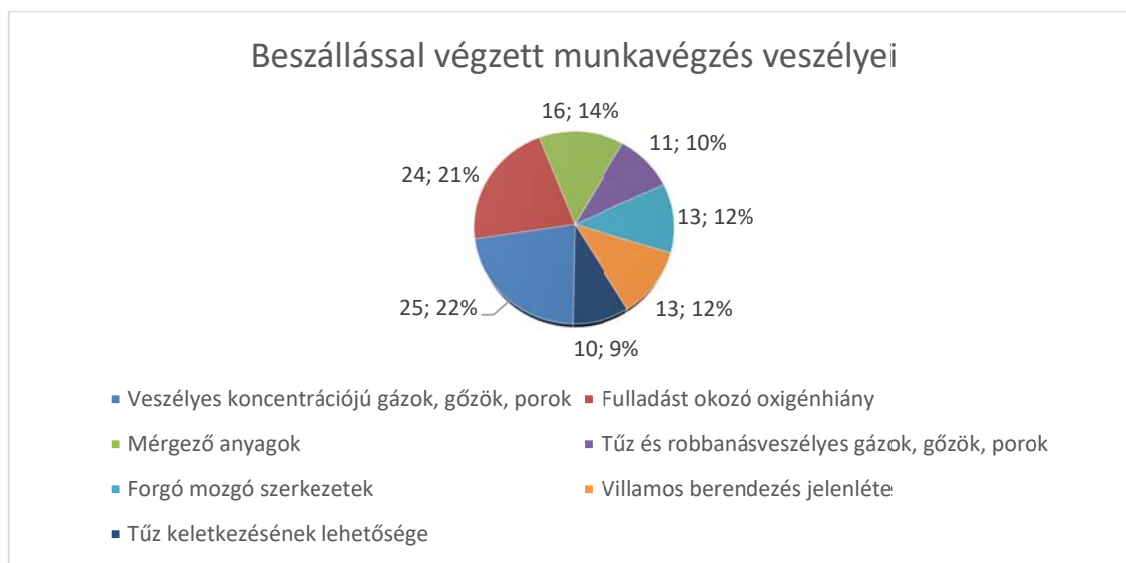
A munkahelyeken - 17 munkáltató kivételével - általában kihelyezésre kerültek a figyelmeztető és biztonsági jelzések, arra vonatkozóan, hogy a munkavállalók rákkeltő, mutagén vagy reprodukciót károsító anyag hatásának vannak kitéve.

Veszélyes anyagokkal végzett tevékenység

A munkahelyi levegő megfelelő állapotáról az ellenőrzött vállalkozások általában szellőztető rendszer kiépítésével gondoskodtak. Szellőztető rendszer 276 munkáltatónál került kialakításra. A szellőztetés céljára szolgáló túlnyomásos, kiegyenlített, depressziós szellőztetést biztosító rendszerek megfelelő működését, időszakos ellenőrző felülvizsgálat keretében mérésekkel kell ellenőrizni, azonban ennek az érintett munkáltatók 10 %-a (28) nem tett eleget. Az elvégzett mérések alapján **10 esetben a szellőztető rendszer hatékonysága nem volt megfelelő, 2 munkáltatónál az ellenőrzéskor derült ki, hogy az elszívó rendszer nem működött.** Az elszívó rendszer, mint kollektív védelem megfelelő tervezése alapvető fontosságú, ahol veszélyes anyag szennyezheti a légteret. Fontos hogy az elszívó rendszer megfelelő hatékonysággal működjön, mert csak így biztosítható a munkavállalók részére a megfelelő mennyiségű és minőségű levegő. Az elszívó rendszer hatékony működéséhez elengedhetetlen a megfelelő karbantartás. A karbantartás során az expozíciónak megfelelő egyéni védőeszközt a munkáltatónak biztosítania kell a karbantartást végző munkavállalók részére, valamint annak használatát ellenőrizni is szükséges. A karbantartást végző személyeket tájékoztatni kell a karbantartás során felmerülő kockázatokról. Az ellenőrzött munkáltatók többsége ennek eleget tett. 8 munkáltatónál nem volt megfelelő a szellőztető rendszer karbantartása.

A nagyobb vállalatokra jellemző, hogy a tevékenységük során nagyméretű tartályokat használnak, így előfordul a beszállással végzett munka, melynek a nem megfelelő szabályozása, kivitelezése fokozott kockázatot jelenthet. Minden évben előfordul beszállással végzett tevékenység során halálos munkabaleset. Az ellenőrzött vállalkozások 10 %-nál fordult elő beszállásos munkavégzés, mely során az alábbi kockázatok kerültek azonosításra.

5. ábra

Beszállásos munkavégzés során a légtér előzetes elemzésének, mérésének kiemelt szerepe van. A nem azonosított veszély súlyos kockázati tényező a munkavállalókra nézve. Az ellenőrzött munkáltatók nagy hangsúlyt fektettek a mérések elvégzésére, illetve a veszélyek megfelelő azonosítására, valamint a szabványban (MSZ-09-57.0033:1990) foglalt követelmények teljesítésére, csökkentve ezáltal a munkavállalókat érő kockázat mértékét. A légtérelvezést minden esetben elvégezték.

A célvizsgálat során a beszállással végzett tevékenység vonatkozásában a munkavédelmi szakügyintézők az alábbi hiányosságokat tapasztalták:

- 3 munkavállalónak nem volt a tevékenység végzésére érvényes orvosi alkalmassági vizsgálata.
- 1 esetben nem volt biztosítva mentésre kiképzett és fizikailag alkalmas, elsősegély nyújtási ismeretekkel rendelkező személy.
- 2 munkáltatónál nem állt rendelkezésre az expozíciónak megfelelő egyéni védőeszköz.
- 1 munkáltatónál nem volt kijelölve irányító személy.
- 1 munkáltató nem biztosította a megfelelő oktatást.

3. Általános munkaegészségügyi helyzet értékelése

3.1. A munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálata, foglalkoztathatósági véleményezése

A munkáltatók a munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatairól általában megfelelően gondoskodtak, azonban **101 munkavállaló nem rendelkezett érvényes munkaköri alkalmassági véleménnyel.** 193 munkáltatónál használtak BEM¹ köteles anyagot, melyből 29 esetben (15%) nem történt meg az erre vonatkozó kötelező vizsgálat. Ezeken a szabálytalansággal érintett munkahelyeken a munkavállalókat azonnali hatállyal a helyszínen eltiltották a további munkavégzéstől. Az intézkedés hatálya addig maradt fenn, míg a szükséges alkalmassági véleményt a foglalkozás-egészségügyi orvos ki nem állította. BEM vizsgálat hiánya esetén kötelezték a munkáltatókat a szükséges vizsgálatok elvégzésére.

A veszélyes anyagokkal végzett tevékenységek fokozott balesetveszéllyel, fokozott egészségkárosodással, valamint a daganatos megbetegedések kialakulásának kockázatával járhatnak. A tevékenység folytatása az előírt orvosi vizsgálatok hiányában a munkavállaló egészségét súlyosan veszélyeztetheti, ezért fontos az alkalmassági vizsgálatok valamint a BEM vizsgálatok rendszeres elvégzése, melyekkel a fokozott expozíciós esetek és a foglalkozási betegség kialakulásának kockázata megfelelő kockázatsökkentő, védő intézkedésekkel csökkenthető.

¹ Biológiai expozíciós mutató (BEM): A vegyi anyag vagy metabolit koncentrációjának, illetve hatásmutatóinak meghatározása biológiai mintában (vizeletben vagy vérében).

A célvizsgálat során több esetben tapasztaltuk, hogy a munkaköri alkalmassági vizsgálatok iránya és gyakorisága nem került szabályozásra.

A célvizsgálat célja volt feltárni azokat a munkáltatókat, akik a jogszabályban előírt méréseket nem végeztették el (például: BEM vizsgálatok, légtérben jelen lévő szennyező anyagok koncentráció mérése, kiegészítve a szellőztető rendszer hatékonyságának vizsgálatával).

3.2. Egyéni védőeszköz biztosítása, használata és ellenőrzése

A munkavállalók számára az ellenőrzött munkáltatók többnyire biztosították az expozíciónak megfelelő egyéni védőeszközöket. Az ellenőrzések során az alábbi szabálytalanságok kerültek megállapításra:

Nem megfelelő védelmi képességű egyéni védőeszközt használt:	104 munkavállaló
Nem megfelelő higiénés állapotú egyéni védőeszközt használt:	34 munkavállaló
Nem használta a munkáltató által biztosított egyéni védőeszközt:	48 munkavállaló
A munkáltató nem biztosított egyéni védőeszközt ezért nem viselt egyéni védőeszközt:	13 munkavállaló

Az ellenőrzéssel érintett munkáltatók közül:

- 22 (5,5%) nem ellenőrizte az egyéni védőeszköz megfelelő használatát,
- 37 (9,2%) munkáltatónál tapasztaltak a munkavédelmi szakügyintézők nem megfelelő védelmi képességű/nem megfelelő higiénés állapotú egyéni védőeszköz használatot,
- 20 munkáltató az elhasznált egyéni védőeszközöket nem veszélyes hulladékként kezelte, a tárolásuk, kezelésük további expozíciót jelentve, nem megfelelően történt,
- 17 munkáltató az elhasznált egyéni védőeszközök kezelésére vonatkozóan munkáltatói utasítás nem készített.

A munkáltatók 101 esetben nem fordítottak kellő figyelmet arra, hogy a munkafolyamat befejeztével a munkavállaló szennyezett ruhájával, egyéni védőeszközével ne szennyezzen tiszta teret, valamint az utcai ruházatát. Ez kockázati tényezőt jelent a nem exponáltak számára is. Több munkáltató – a jogszabályokkal ellentétesen – úgy gondolta, mivel biztosította az egyéni védőeszközöket a munkavállalói részére, ezért azok viselése már a dolgozók felelőssége. Nem minden esetben fordítottak megfelelő figyelmet az egyéni védőeszköz higiénés tárolására. Gyakran a szennyezett munkatérben, munkafelületen tárolták a légzésvédelemre használt egyéni védőeszközöket, melyek így

szennyeződtek és a következő használatkor többlet expozíciót jelentenek a munkavállalóknak.

Előfordult, hogy már lejárt, így védelmi képességét veszített légzésvédőt használt a munkavállaló. Fontos szempont, hogy az expozíciónak megfelelő, másrészt megfelelő védelmi képességgel is rendelkező egyéni védőeszközt használjon a munkavállaló valamint, hogy annak használata számára jelentős többletmegterhelést ne jelentsen. Problémaként tárták fel a munkavédelmi szakügyintézők, hogy az egyéni védőeszközöket a munkavállalók nem megfelelően, vagy nem rendeltetésszerűen használták. Az egyéni védőeszköz megfelelő használatára, valamint a szükséges cserére vonatkozóan a munkáltatótól nem kaptak megfelelő tájékoztatást, így a veszélyes anyaggal szemben a munkáltató számukra nem nyújtott kellő védelmet.

3.3. Dokumentációra vonatkozó általános követelmények teljesülése

Biztonsági adatlapok

Veszélyes anyagokkal/keverékekkel folytatott tevékenység kapcsán az egyik alapvető fontosságú dokumentum az adott anyag vagy keverék gyártó vagy szállító által elkészített biztonsági adatlap. Az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet II. mellékletének (a továbbiakban: REACH rendelet) megfelelő biztonsági adatlap tartalmazza például a veszélyes anyag/keverék veszélyeit, tárolásra, kezelésre, ártalmatlanításra vonatkozó követelményeket, használatához szükséges egyéni védőeszközöket, elsősegély nyújtásra vonatkozó ismereteket, toxikológiai adatokat, határértéket, melyek alapot képeznek a kockázatelemzés elkészítéséhez. A biztonsági adatlapnak magyar nyelven kell a munkáltató rendelkezésére állnia. Az ellenőrzött munkáltatóknál 8 esetben egyáltalán nem állt rendelkezésre biztonsági adatlap, 29 esetben pedig nem minden veszélyesként osztályozott anyag/keverékre vonatkozóan volt biztosítva adatlap, illetve nem magyar nyelven állt rendelkezésre. Amennyiben nem biztosított a biztonsági adatlap, úgy a teljes körű kockázatbecslés elkészítése nem lehetséges. A munkáltató kötelezettsége a biztonsági adatlap biztosításán kívül a biztonsági adatlap alapú nyilvántartás vezetése. A célvizsgálatba bevontak közül 38 munkáltatónál egyáltalán nem volt, illetve 40 munkáltatónál nem volt teljes a nyilvántartás. Gyakran megfigyelhető, hogy a nyilvántartást a munkáltatók nem vizsgálják felül, elavult biztonsági adatlapokat tartanak nyilván, illetve a már nem használt veszélyes anyagok/keverékek biztonsági adatlapjai is a nyilvántartásban szerepelnek. A biztonsági adatlapokat gyakran papíralapon rendezetlenül kezelik, ezáltal a nyilvántartás valamint a biztonsági adatlapok gyakorlati használata egy baleset esetén nem biztosítható.

Expozíciós nyilvántartás

A leggyakoribb hiányosságok közé tartozik az expozíciós nyilvántartás hiánya, illetve a nem megfelelő adatokkal történő vezetése. A munkáltatók közül 136 (34%) munkáltatónál egyáltalán nem vezettek ilyen nyilvántartást. A legtöbb problémát az jelenti, hogy a munkáltatóknak nincs tudomása arról, hogy rendelkeznie kell expozíciós nyilvántartással, illetve, hogy túl időigényesnek tartják az elkészítését. Gyakori hibák

közé tartozik, hogy az expozíciós nyilvántartásban nem a veszélyes anyagot rögzítik, hanem a keverék kereskedelmi nevét, mely nem ad információt a benne lévő veszélyt jelentő anyagra vonatkozóan, így a veszély azonosítása nem lehetséges. A veszélyes anyagokkal/keverékekkel folytatott tevékenység magas kockázatot jelenthet a munkát végző munkavállalókra. A megfelelő és hatékony kockázatkezelés alapja a felhasznált veszélyes anyag/keverék biztonsági adatlapja, a biztonsági adatlap alapú nyilvántartás elkészítése, mely alapján kell elkészíteni az expozíciós nyilvántartást, melynek tartalmaznia kell:

- ✓ a felhasznált veszélyes anyag nevét, ez 51 munkáltatónál hiányzott,
- ✓ a munkavállaló nevét, születési helyét, idejét, ez 60 munkáltatónál nem volt megfelelő,
- ✓ a határértékkel szabályozott veszélyes anyag esetén a munkavállaló napi, heti és éves expozíciós idejét, 61 munkáltatónál hiányzott,
- ✓ az expozíciós koncentráció mért adatait anyagonként, ez 64 munkáltatónál hiányzott.

A keverék nem rendelkezik határértékkel, így ez az adattartalom már eleve nem teszi lehetővé a megfelelő expozíciós nyilvántartás vezetését. Az expozíciós nyilvántartásnak jelentős szerepe van egy későbbi, vegyi anyag okozta foglalkozási megbetegedés azonosítására, nyomon követésére. Ezért is fontos a megfelelő expozíciós nyilvántartás pontos vezetése, amely a munkavállalók egészségének megőrzését, a foglalkozási megbetegedés megelőzését is szolgáló alapvető preventív eszköz, nélküle a kémiai kockázatelemzés sem lehet teljes körű. Vitás kérdésekben (pl. a munkahely szerepe egy vagy több vegyi anyag által kiváltott foglalkozási megbetegedés gyanúja esetén) – akár bíróság előtt is – fontos támpont lehet az expozíciós körülmények igazolása, a munkáltató jogkövető magatartásának bizonyítása.

A célvizsgálat eredményeként a munkáltatók tudomást szereztek az expozíciós nyilvántartás vezetésének kötelezettségéről, valamint ennek jelentőségéről, mely egyik fő célja volt a célvizsgálatnak.

Munkaköri alkalmassági vizsgálatok rendje

A munkáltatókról általánosságban elmondható, hogy rendelkeznek munkaköri alkalmasság orvosi vizsgálatának rendjét meghatározó írásos dokumentummal. Azonban a tartalmát tekintve már több hiányosság megfigyelhető. 6 (1,5%) esetben nem minden munkakörre vonatkozott a szabályozás és 57 (14,3%) esetben tartalmát tekintve volt megfigyelhető hiányosság. Leggyakoribb hiányosság, hogy nem kerül meghatározásra minden munkakörre vonatkozóan a munkaköri alkalmassági vizsgálat iránya és/vagy gyakorisága. 17 (4,2%) munkáltató nem rendelkezett egyáltalán ilyen dokumentummal. 43 (10,8%) munkáltató írásban nem határozta meg azokat a munkaköröket, melyekben sérülékeny csoportba tartozó munkavállaló nem foglalkoztatható.

A munkahelyen előforduló veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleset, üzemzavar és veszélyhelyzet kezelésére intézkedési terv

50 (12,5%) munkáltatónál fordult elő, hogy a munkahelyen előforduló veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleset, üzemzavar és veszélyhelyzet kezelésére megfelelő intézkedési terv, mentési terv nem készült. Veszélyes anyag használata esetén egy üzemzavar, vészhelyzet esetén kiemelt jelentősége van a gyors és szakszerű mentés végrehajtásának. Ennek alapja a megfelelően elkészített mentési terv, mely főleg nagy mennyiségben felhasznált vegyi anyag esetén kiemelt jelentőségű. A mentési terv elkészítésén túl fontos a rendszeres gyakorlat a szakszerűen végrehajtott mentés érdekében, hisz a nagy mennyiségű veszélyes anyag nemcsak az exponált munkavállalót, de a hatókörben tartózkodót illetve a tágabb környezetben élőket valamint a környezetet is veszélyeztetheti.

Egyéni védőeszköz juttatási rend

Az ellenőrzött munkáltatók zöme az egyéni védőeszközök juttatásának belső rendjét írásban szabályozta (95,5%). Azonban előfordult, hogy a munkáltató az egyéni védőeszköz juttatási rendjében csak részben határozta meg a végzett tevékenységhez szükséges egyéni védőeszközöket, illetve előfordult, hogy nem az egyéni védőeszköz juttatási rendben meghatározott egyéni védőeszköz került a munkavállaló részére kiadásra. Egy esetben előfordult, hogy a munkavállaló saját maga bírálta felül a számára rendelkezésre bocsájtott egyéni védőeszközt és egy otthonról hozott védőkesztyűt használt, mely nem biztosította a felhasznált veszélyes anyagnak megfelelő védelmet. A munkáltató nem ellenőrizte megfelelően az egyéni védőeszköz használatát, így ez csak a hatósági ellenőrzéskor derült ki. Gyakran előfordult hiányosság, hogy a foglalkozás egészségügyi orvos nem vesz részt a dokumentum elkészítésében, így a megfelelő egyéni védőeszköz kiválasztásban sem, ezáltal nem veszi figyelembe az egyéni védőeszköz használatot, mint többletterhelést az alkalmassági vizsgálatok során.

Egységes és átfogó megelőzési stratégia

Az ellenőrzött munkáltatók közül 77 (19,3%) nem rendelkezett egységes és átfogó megelőzési stratégiával. A munkáltatók elmondása alapján nem tudtak róla, hogy szükséges a dokumentum, illetve több munkáltató elmondta, hogy nincs tisztában az erre vonatkozó tartalmi követelményekkel.

Kockázatelemzés

A célvizsgálat során ellenőrzött munkáltatók közül 364 (91%) rendelkezett az Mvt. szerinti 3 évnél nem régebbi kockázatértékeléssel, azonban azok tartalmát tekintve több hiányosság is felmerült. A munkáltatók 9 %-a nem rendelkezett érvényes kockázatértékeléssel.

Az elkészített dokumentumok általában csak a veszélyes anyagok/keverékek azonosítását tartalmazták – a biztonsági adatlapok alapján történő vegyi anyagok/keverékek felsorolását – de a felhasználás körülményeit, valamint a veszélyes anyagok/keverékek hatásmechanizmusának elemzését, értékelését figyelmen kívül

hagyták. Előfordult, hogy a felhasznált veszélyes vegyi anyagok/keverékek biztonsági adatlapjaival a munkáltatók nem rendelkeztek, ezért azok hatásait a kockázatértékelésben nem is tudták figyelembe venni.

Előfordult, hogy a kémiai kockázatbecslést nem a hatályos jogszabály alapján végezték, így abban például a már nem használatos „R” és „S” mondatokra történt hivatkozás. Több munkahelyen a munkáltató a határértékkel rendelkező veszélyes anyag esetén nem végeztette el a szükséges méréseket. A kockázatértékelés elkészítése munkabiztonsági és munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősül, azonban több esetben vagy a munkavédelmi szakember vagy gyakrabban a munkaegészségügyi szakember nem vett részt az elkészítésében.

A kockázatértékelést munkabiztonsági és munkaegészségügyi végzettséggel rendelkező személyek végezték:	333 munkáltatónál
Munkabiztonsági szakember nem vett részt az elkészítésében:	4 munkáltatónál
Munkaegészségügyi szakember nem vett részt az elkészítésében:	27 munkáltatónál

Leggyakoribb hiányosságok:

Nem megfelelő veszély azonosítás.	40 esetben
Nem megfelelő veszélyeztetettek azonosítása.	29 esetben
A kockázatot súlyosbító tényezőket nem azonosították.	26 esetben
A kockázatok minőségi mennyiségi értékelése nem történt meg.	41 esetben
A kockázatértékelés hiányosan dokumentált, mert hiányzik belőle a szükséges megelőző intézkedések megállapítása - határidő és felelősök megjelölésével.	26 esetben
A kockázatértékelés hiányosan dokumentált, mert hiányzik belőle a kockázatértékelés elkészítésének tervezett következő időpontja.	10 esetben
A kockázatértékeléshez nem vették figyelembe az 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek (a továbbiakban: REACH rendelet) megfelelő biztonsági adatlapok tartalmát.	31 esetben
A munkáltató a határértékkel rendelkező veszélyes anyagok koncentrációjának légzési zónában, személyi mintavétellel történő mérését minden veszélyes anyagra vonatkozóan nem végezte el.	90 esetben

A munkáltató nem gondoskodott a biológiai monitorozás elvégzéséről minden határértékkel rendelkező veszélyes anyag és minden érintett munkavállalóra vonatkozóan.	73 esetben
---	------------

A munkavállalók tájékoztatása, képzése

A munkáltatók többsége (88,47%) a jogszabályokban előírt munkavédelmi oktatást elvégezte, az oktatási anyagot több nyelven elkészítették, így a külföldi munkavállalók is az általuk értett nyelven kapták meg. 2164 fő külföldi munkavállalót azonosítottak az ellenőrzések során a munkavédelmi szakügyintézők.

Előfordult, hogy a vizsgálat alá vont munkáltató, és a munkavállalók nyilatkozata szerint megtörtént a munkavédelmi oktatás, azonban ennek dokumentumát a munkáltató nem tudta bemutatni, így nem volt bizonyított, hogy az oktatást valóban elvégezték.

Előfordult, hogy a munkavédelmi oktatás tematikáját nem rögzítették (pl. az oktatási naplóban), így nem volt vizsgálható, hogy az oktatást teljes körűen elvégezték.

Több munkáltatónál előfordult, hogy nem rendelkezett a munkahelyen használt veszélyes anyagok biztonsági adatlapjaival, így azok tartalmát a munkavállalók nem ismerhették meg:

- A tájékoztatás 26 munkáltató esetében nem tért ki a munkahelyen előforduló veszélyes anyagokra, az egészségre és a biztonságra ható kockázatokra, a határértékekre.
- A munkavállalók 13 esetben nem kaptak tájékoztatást a védőintézkedésekről és egyéb teendőkről, amelyek ismeretében képesek a megfelelő védekező intézkedések végrehajtására.

3.4. A munkaeszközök biztonsági követelményeinek teljesülése

A célvizsgálat során elsősorban a vegyi anyagokkal folytatott tevékenység folyamatszintű ellenőrzése volt a cél, azonban a munkavédelmi szakügyintézők ellenőrizték a tevékenység során alkalmazott gépek munkavédelmi követelményeinek teljesülését is. A 399 munkáltató ellenőrzése során a munkavédelmi szakügyintézők 17728 munkaeszközt azonosítottak. Az ellenőrzött munkaeszközök jelentős része magyar nyelvű üzemeltetési dokumentációval rendelkeztek, csupán 48 munkaeszköz esetén nem volt biztosítva a magyar nyelvű üzemeltetési dokumentáció. 5962 veszélyes gép ellenőrzése történt a célvizsgálat során. A veszélyes gépekre vonatkozó munkavédelmi üzembe helyezés 38 veszélyes gép esetén nem valósult meg, tehát megfigyelhető, hogy az ellenőrzött iparágban a munkáltatók nagy hangsúlyt fektetnek a gépek megfelelő munkavédelmi állapotának biztosítására. Azonban az időszakos biztonsági felülvizsgálat már 68 gép esetén nem valósult meg, ez elsősorban a kisebb vállalkozásoknál volt megfigyelhető, ahol a munkáltatók elmondása alapján nem tudtak erről a kötelezettségükről.

Veszélyes technológiát 134 ellenőrzött munkáltatónál alkalmaztak, melyből 8 esetben nem történt meg a munkavédelmi üzembe helyezés (6%). Időszakos biztonsági felülvizsgálat 3 veszélyes technológia esetén nem történt meg. Veszélyes technológia

esetén a munkabaleset valamint a foglalkozási megbetegedések kialakulásának megelőzése érdekében fontos a munkavédelmi szempontú folyamatos felügyelet.

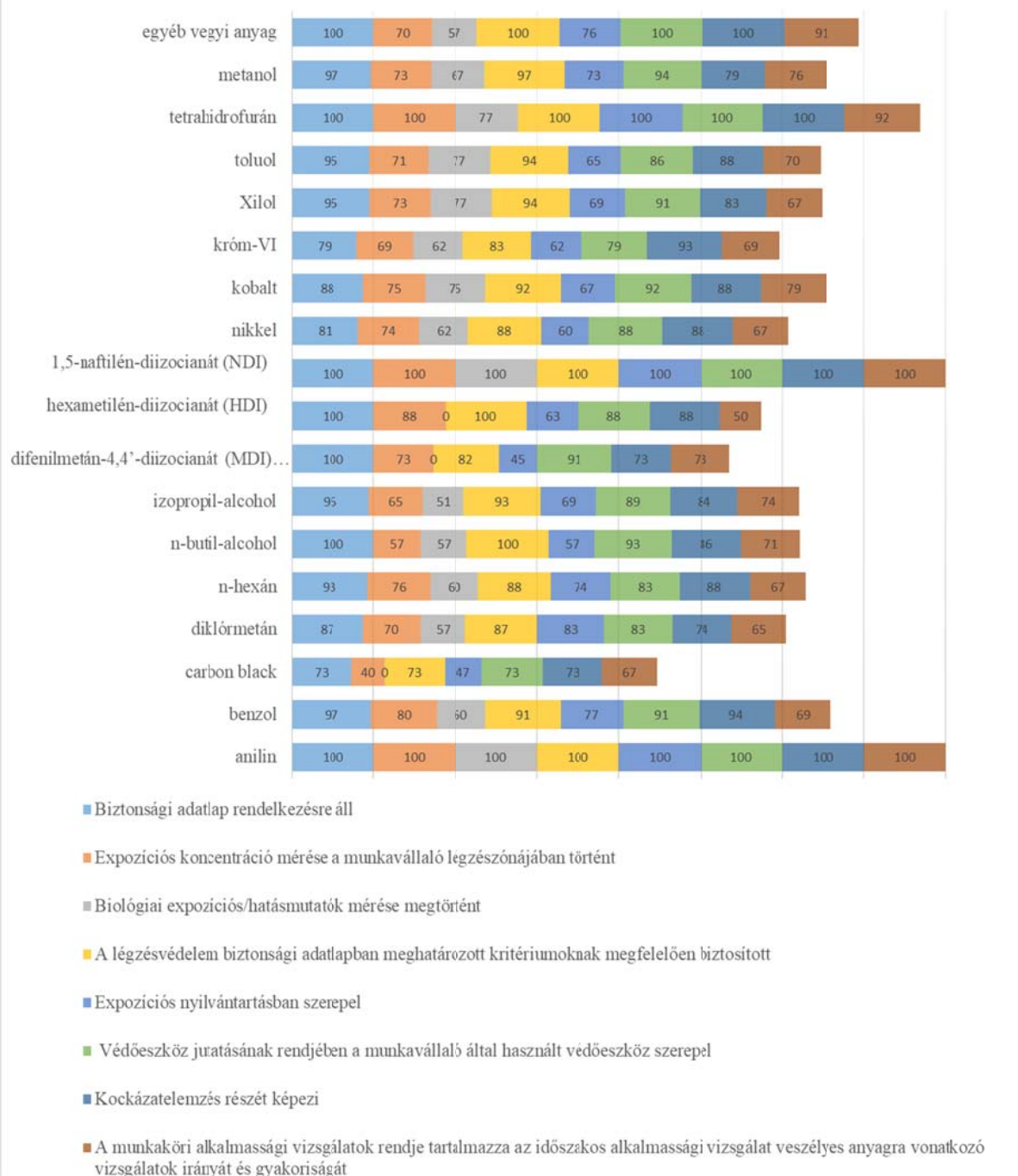
A munkaeszközökre vonatkozóan a munkavédelmi szakügyintézők az alábbi szabálytalanságokat azonosították:

- ❖ 17 munkaeszköz esetén a vészkipcsoló berendezés kezelőelemei nem megfelelően kerültek elhelyezésre, azt a kezelő (kezelők), valamint a veszély bekövetkezését észlelő személyek nehezen érhetik el, így veszély esetén a gyors beavatkozás nem biztosított.
- ❖ 10 munkaeszköz a szükséges vészkipcsolóval nem rendelkezett.
- ❖ 8 villamos meghajtású gépen a kezelógombok színei nem a vonatkozó szabvány előírásainak megfelelők voltak, illetve 3 munkaeszköz esetén a nyomógomb sérült volt.
- ❖ 52 munkaeszköz nem rendelkezett a szükséges biztonsági berendezéssel.
- ❖ 4 munkaeszköz esetén nem volt biztosítva a magas hőmérséklettel szemben megfelelő védelem.
- ❖ 256 munkaeszköz villamos biztonsági felülvizsgálatát nem végezték el.
- ❖ 22 munkáltató nem gondoskodott a munkahely villamos hálózata közvetett érintés elleni védelmének az előírt gyakorisággal történő ellenőrzéséről.
- ❖ 73 munkaeszköz esetén nem volt, illetve nem volt megfelelő a biztonsági jelzés.
- ❖ 29 munkaeszköz villamos tápvezetéke a fellépő mechanikai, hő illetve vegyi hatások elleni védelemmel nem rendelkezett.

4. Ellenőrzött vegyi anyagok

7. ábra

VEGYI ANYAGOK KÖVETELMÉNYEINEK TELJESÜLÉSE SZÁZALÉKOS MEGOSZLÁSBAN

A célvizsgálat során a munkáltatóknál 615 vegyi anyagra vonatkozóan végeztek teljeskörű ellenőrzést a munkavédelmi szakügyintézők. A 7. ábra bemutatja, hogy az egyes veszélyes anyagok esetén a jogszabályi kötelezettségek hogyan teljesültek.

Biztonsági adatlapok a veszélyes anyagok/keverékek nagy részére vonatkozóan rendelkezésre álltak. Az **expozíciós koncentráció mérése a munkavállaló légzési zónájában közel 30%-ban nem történt meg**. BEM vizsgálatokra vonatkozóan megfigyelhető, hogy egy-egy

vizsgált veszélyes anyagnál a vizsgálatokat átlagosan a munkáltatók 30-50%-a nem végezte el. A táblázatban 0%-kal jelen lévő anyag nem BEM köteles anyag. N-butil-alkohol valamint az izopropil-alkohol esetén a BEM vizsgálat a hatályos jogszabály alapján nem kötelező, azonban megfigyelhető, hogy a munkáltatók több mint 50%-a a munkavállalók egészségét fontosnak tartva azt elvégezte. A megfelelő egyéni védőeszközöket a munkáltatók többnyire biztosították. Megfigyelhető, hogy a legtöbb hiányosságot az expozíciós nyilvántartás valamint a munkaköri alkalmassági rendet szabályozó dokumentum vonatkozásában tapasztalták a munkavédelmi szakügyintézők. Az ellenőrzött anyagokat az expozíciós nyilvántartás nem tartalmazta, illetve a munkaköri alkalmassági vizsgálatok rendje a BEM vizsgálatokra vonatkozó szabályozást az adott vegyi anyagra vonatkozóan nem tartalmazott.

A veszélyes anyaggal végzett tevékenységek célvizsgálatának kiemelt célja volt, hogy egy-egy ellenőrzött anyag vonatkozásában a teljes folyamat ellenőrzésre kerüljön. Az ellenőrzések során gyakran megfigyelhető, hogy a munkáltató rendelkezik valamennyi számára kötelezően előírt munkavédelmi dokumentációval, azonban tartalmuk egymással gyakran nem kompatibilisek. Rendelkeznek az anyagra vonatkozóan biztonsági adatlappal, azonban az expozíciós nyilvántartás már nem tartalmazza az adott anyagot. Rendelkezik a munkáltató egyéni védőeszköz szabályzattal, de az adott veszélyes anyagra vonatkozóan egyénivédőeszköz nem került meghatározásra. Rendelkezésre áll a munkaköri alkalmassági vizsgálatok szabályozása, azonban a felhasznált veszélyes anyagra vonatkozó kötelező BEM vizsgálatokat és azok gyakoriságát már nem tartalmazza. Ezek a leggyakrabban előforduló szabálytalanságok. A célvizsgálatnak célja volt, hogy a munkáltatók megértsék és megismerjék, hogyan célszerű és megfelelő ezen dokumentációk összeállítása.

5. A célvizsgálat fogadtatása a vizsgálat alá vont munkáltató részéről

A munkavédelmi hatóság a <https://mvff.munka.hu> honlapon minden évben közzéteszi az országos hatósági ellenőrzési tervét, így a célvizsgálatról számos munkáltató előzetesen értesült, amely nagymértékben hozzájárult az önkéntes jogkövetés megvalósulásához.

A hatósági ellenőrzés fogadtatása a munkáltatók és munkavállalók részéről is pozitív volt. A munkáltatók tényfeltárást segítő magatartást tanúsítottak, elismerték a feltárt szabálytalanságokat – melyek megszüntetésére számos esetben már az ellenőrzés idején intézkedtek – és érdeklődést mutattak az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elvárható szintjének megvalósítása érdekében.

A célvizsgálat rámutatott a munkáltató rendszeres ellenőrzési kötelezettségének jelentőségére, valamint a munkavállalók munkavédelmi szemlélet javításának szükségességére. Ráirányította a figyelmet a munkavédelmi dokumentáció összeállítása során a rendszerszemlélet fontosságára. A munkavédelmi szakügyintézők felhívták a munkáltatók figyelmét a jogszabályok változásának nyomon követésére, főként a veszélyes anyagok vonatkozásában, hiszen a határértékkel szabályozott anyagok köre folyamatosan bővül, továbbá a határértékek is folyamatosan szigorodnak. Fontos, nemcsak a végrehajtási rendeletek, hanem a munkavédelmi törvény nyomon követése is, hiszen a GDPR-ra vonatkozóan számos, elsősorban nyilvántartási kötelezettség törvényi szinten kerül szabályozásra. Több munkáltató jelezte, hogy egyes kötelezettségekre vonatkozóan nem volt ismerete (p.: expozíciós nyilvántartás). Emellett felhívta a figyelmet a foglalkozás-egészségügyi szolgálat és a munkavédelmi szakember, valamint a munkavédelmi képviselő munkavédelemmel kapcsolatos feladataira, melyek révén eredményesen csökkenthető a munkabalesetek, fokozott expozíciós esetek, foglalkozási megbetegedések előfordulása, valamint a munkavégzéssel összefüggő egészségkárosító kockázatok mértéke.

A célvizsgálat részletes volt, hosszú ellenőrzési időt igényelt, azonban a munkáltatók türelemmel viselték és több esetben jelezték, hogy köszönik a munkavédelmi szakügyintézők munkáját, mert több olyan kötelezettségre hívták fel a figyelmet, melyről eddig nem volt tudomásuk.

A szabálytalanságok megszüntetésére vonatkozóan minden esetben a munkavédelmi szakügyintézők megtették a szükséges intézkedéseket, melyet a magas intézkedés szám és a 20 millió forintot meghaladó munkavédelmi bírság mutat.

Figyelembe véve, hogy a munkáltatók több mint 90 %-nál tapasztaltak a munkavédelmi szakügyintézők valamilyen szabálytalanságot, valamint, hogy az ellenőrzött területen a munkavállalók száma több mint 30 000 volt, mutatja, hogy a vegyi célvizsgálat szükséges és eredményes volt.